

Inspectie wil dat mondzorg meer aandacht heeft voor zorgvuldige taakdelegatie

In het eerste half jaar van 2022 heeft de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) onderzoek gedaan naar de organisatie van taakdelegatie in mondzorgpraktijken.

Volgens de wet Beroepen Individuele Gezondheidszorg (wet BIG) is het toegestaan om voorbehouden handelingen (zoals het maken van röntgenfoto's of het geven van injecties) te delegeren aan niet BIG-geregistreerde medewerkers. Voorwaarde is wel dat zorgaanbieders aan een aantal randvoorwaarden voldoen. Zoals het toetsen van de bekwaamheid van de medewerker, de fysieke aanwezigheid van de tandarts in de praktijk en het informeren van de patiënt dat de medewerker voorbehouden handelingen uitvoert. Kijk voor een volledig overzicht naar het [toetsingskader Taakdelegatie](#).

Het onderzoek bestaat uit verschillende onderdelen:

- we hebben vijf mondzorgpraktijken bezocht;
- we hebben meldingen over mogelijk onbevoegd handelen of het onjuist werken in taakdelegatie in de mondzorg geanalyseerd;
- we hebben data meegenomen uit twee onderzoeken uit meldingen over taakdelegatie.

Doel onderzoek

De beroepsverenigingen en de tandartsen willen goede en veilige zorg bieden. De IGJ vindt het vanuit het oogpunt van patiëntveiligheid, kwaliteit van zorg en transparantie naar patiënten noodzakelijk dat taakdelegatie op een juiste wijze is georganiseerd in praktijken. Wij hebben geïnventariseerd hoe taakdelegatie in praktijken is georganiseerd en in welke mate zorgaanbieders op de hoogte zijn van de juiste wijze van delegeren van voorbehouden handelingen.

Deze factsheet is voor alle mondzorgverleners en bestuurders van mondzorgpraktijken. In de aanspreekvorm richten we ons op tandartsen omdat zij een mondzorgverlener vragen een voorbehouden handeling uit te voeren.

Waar hebben we naar gekeken?

De inspectie heeft 6 normen beoordeeld uit het [toetsingskader Taakdelegatie](#). Deze normen zijn:

Norm 1 en 2

- 1 De opdrachtnemer informeert de patiënt dat hij de voorbehouden handeling uitvoert in opdracht van de tandarts en vraagt de patiënt toestemming voor de behandeling.
- 2 Toestemming van de patiënt volgt op basis van adequate informatievoorziening en na tijdig overleg tussen de tandarts en patiënt.

Wat ziet de inspectie?

Mondzorgverleners informeren patiënten niet goed over taakdelegatie. Ook vragen ze niet om toestemming als een behandeling wordt gedelegeerd. Het ontbreekt aan algemene informatie over de werkwijze van de praktijk en informatie voordat een specifieke behandeling begint.

Welke risico's zijn er?

Patiënten zijn hierdoor niet goed op de hoogte welke functie hun behandelaar heeft. Zij kunnen denken dat zij een behandeling van een tandarts krijgen, terwijl dat niet het geval is. Dit is niet transparant voor de patiënt en kan leiden tot verwarring. Vooral als zij na een incident of calamiteit een klachtenprocedure starten.

Wat kunt u als tandarts doen?

Zorg dat uw patiënten goed geïnformeerd zijn over hoe uw mondzorgpraktijk taakdelegatie organiseert. Maak aan patiënten duidelijk wie hen behandelt en wie de opdrachtgever is. Dat kan bijvoorbeeld in een brochure, op de website of door het gebruik van naambordjes. Noem ook bij het maken van een afspraak en het voorstellen de functie van de medewerker.

Norm 3 en 4

- 3 Toezicht op het verrichten van de voorbehouden handeling is voldoende verzekerd.
- 4 De mogelijkheid van tussenkomst is door de opdrachtgever voldoende verzekerd.

Wat ziet de inspectie?

In de meeste praktijken is een tandarts fulltime aanwezig voor toezicht en tussenkomst. In sommige praktijken is dit niet het geval. Een tandarts is dan oproepbaar.

Welke risico's zijn er?

Bij complicaties van een behandeling is directe inzet van de tandarts nodig om mogelijke schade te beperken. Daarnaast is het voor de borging van de kwaliteit van de zorg belangrijk dat zij makkelijk te bereiken zijn bij vragen.

Wat kunt u als tandarts doen?

Zorg ervoor dat een tandarts direct beschikbaar is bij een complicatie tijdens een behandeling. Heeft u een kleine praktijk, organiseer dit dan ook goed voor als u onverwacht uitvalt.

Norm 5

De opdrachtgever mag redelijkerwijs aannemen dat, de vorige punten in aanmerking genomen, de opdrachtnemer beschikt over de bekwaamheid die vereist is voor het behoorlijk verrichten van de voorbehouden handeling.

Wat ziet de inspectie?

Uit het onderzoek blijkt dat niet alle praktijken in hun personeelsadministratie kunnen aantonen dat hun medewerkers over voldoende bekwaamheid beschikken voor het werken in taakdelegatie. Het personeelsdossier op het gebied van taakdelegatie is niet altijd compleet. Sommige praktijken hebben formulieren taakdelegatie waarop staat voor welke voorbehouden handeling(en) de opdrachtnemer en de opdrachtgever de opdrachtnemer bekwaam achten. Deze formulieren zijn echter maar bij één praktijk goed bijgehouden. Opvallend is dat sommige medewerkers zeer veel cursussen op het gebied van tandheelkunde hebben afgerond, maar geen opleiding tot tandarts. Sommige van die cursussen zijn van lang geleden en een aantal is in het buitenland gevolgd.

Welke risico's zijn er?

Het is niet mogelijk na te gaan of de opdrachtnemer nog steeds beschikt over de bekwaamheid die nodig is voor het zorgvuldig verrichten van de voorbehouden handeling. Mogelijk is er sprake van overschatting van de bekwaamheid. Hierdoor kunnen risico's voor de kwaliteit van zorg ontstaan met een groter risico op incidenten of calamiteiten. In dat geval ligt de verantwoordelijkheid bij de opdrachtgever. Daarom is het noodzakelijk dat deze bekwaamheid regelmatig wordt getoetst en vastgelegd door de opdrachtgever. Zodat deze overtuigd is van de bekwaamheid van de opdrachtnemer. Ook vragen we om na te gaan of niet BIG-geregistreerde zorgverleners die na het volgen van cursussen complexe behandelingen uitvoeren voldoende basiskennis hebben om het geleerde op de juiste manier in de praktijk te brengen.

Wat kunt u als tandarts doen?

Zorg ervoor dat de administratie over de bekwaamheid op orde is. Standaardformulieren taakdelegatie kunnen hiervoor een goede basis zijn. Vervolgens is het noodzakelijk dat opdrachtgever en opdrachtnemer hierover in gesprek gaan en de bekwaamheid regelmatig in de praktijk evalueren. Zorg ervoor dat de formulieren actueel zijn.

Norm 6

De opdrachtgever geeft individuele opdrachten per patiënt en indien nodig aanwijzingen en evalueert de uitvoering; de opdrachtbeschrijving wordt schriftelijk vastgelegd in een protocol of vastgelegd in het dossier van de patiënt.

Wat ziet de inspectie?

In bijna alle praktijken heeft de opdrachtgever geen aandacht voor het geven en noteren van individuele opdrachten per patiënt. Opdrachten worden niet vastgelegd in een protocol of in het dossier.

Welke risico's zijn er?

Het risico bestaat dat medewerkers zelfstandig voorbehouden handelingen uitvoeren terwijl er geen overleg met de opdrachtgever is geweest, bijvoorbeeld over indicatiestelling en behandelplan. Patiënten kunnen schade oplopen door een verkeerde behandeling. Daarnaast kunnen problemen optreden rondom de aansprakelijkheid en klachtenafhandeling als er iets misgaat.

Wat kunt u als tandarts doen?

Leg de opdrachtbeschrijving vast door deze in het dossier te noteren en maak een vast protocol per gedelegeerde handeling.

Wat gaat de inspectie hiermee doen?

Op de juiste manier werken met taakdelegatie vraagt om veel meer aandacht binnen de mondzorg, zien wij. Niet alle professionals zijn op de hoogte van de juiste werkwijze van taakdelegatie. De IGJ verwacht dat bestuurders en tandartsen hun verantwoordelijkheid nemen en werk maken van de juiste organisatie van het werken met taakdelegatie.

Ook vragen we van medewerkers die in taakdelegatie werken om dat zorgvuldig te doen. Wij blijven dit volgen in ons toezicht. Wij verwachten dat bestuurders, tandartsen en mondzorgmedewerkers dit verder gaan oppakken. Als zorgverlener wil je goede zorg bieden aan je patiënten en daar hoort zorgvuldig omgaan met taakdelegatie bij.